הערכת פעילות רשת ערים בריאות בישראל

בתום חצי יובל של פעילות

Healthy Cities 21st Century

איך הכל התחיל?

יעד המחקר

- הערכת פעילות ומבנה רשת ערים בריאות בישראל לאחר 25 שנות פעילות בהשוואה לערים אשר אינן חברות ברשת וביחס למצב הקיים לפני עשור **על מנת** להמליץ על הצטרפות ערים נוספות לרשת הארצית ו/או להמליץ לרשת על מקצה שיפורים.

מטרות ספציפיות

- קביעת מידת עמידתן של הערים החברות ברשת והרשת בדרישות הסף של הרשת האירופית. (מצב הרשת כיום)
- בדיקת הקשר בין חברות ברשת למידת ההתייחסות לבריאות של הרשות. (השוואה בין ערים החברות ברשת לערים אשר אינן חברות)
- השוואת המצב הקיים ברשת בשנת 2013 מדדי מבנה ותהליך משנת 2013 לנתונים זהים משנת 2003. (השוואת המצב ב 2003 למצב ב 2013)

תנאי הצטרפות רשת ארצית כחברה ברשת האירופאית

- מחויבות פוליטית לערכים ולעקרונות של הרשת
- תשתית מינימום
- תוצרים ותוצאים
- רישות
- תשלום דמי חבר שנתיים

עמידה בתנאים

- **מחויבות פוליטית:**
  - תמיכה רבה של ראש העיר לעיר בריאה – 74%
  - מדיניות מוצהרת לצמצום פערים – 55%
  - הקצאת תקציבים לצמצום פערים – 54%
  - פרופיל עירוני – בוצע או בתהליך ביצוע – 39%

עמידה בתנאים

- **תשתיות:**
- **קיים מתאם עירוני – 100%**
- **מתאם מועסק במשרה מלאה – 57%**
- **מתאם מקדיש 20 שעות ויותר לניהול עיר בריאה – 42%**
- **יש וועדת היגוי- 87%**
- **וועדת היגוי נפגשה לפחות פעם בשנה – 73%**
- **צוותי עבודה משותפים בעירייה – 77%**

עמידה בתנאים

- **תוצרים ותוצאים:**
- **עוסקים בעישון – אכיפה או הסברה – 75%**
- **ועדת היגוי לעישון – 23%**
- **פועלים למניעת השמנה – 63%**
- **יעדים עירוניים למניעת השמנה- 29%**
- **מקיימים פעילות ספורט לציבור הרחב ללא תשלום – 96%**
- **עידוד שתיית מים- 68%**
- **דיווח לרשת – 86%**

עמידה בתנאים

- **רישות:**
  - **השתתפו ב 50% ויותר מפעילויות הרשת בשנים 2013-2015 – 68%**
  - **רשום באתר הרשות כי היא עיר בריאה – 60%**
  - **קישור באתר הרשות לרשת ערים בריאות – 26%**

עמידה בתנאים

- **תשלום שנתי** :
- **תשלום מלא של דמי חבר בחמש שנים האחרונות – 74%**

מדיניות עירונית

מדיניות עירונית

ניהול עיר בריאה

ניהול עיר בריאה

פעילויות

שיתוף תושבים

איכות הסביבה

משתנה		עדיפות גבוהה לאיכות הסביבה %	ביצעו ניטור איכות אוויר %	בצעו תסקיר השפעה על הסביבה %
		N=29	N=24	N=31
היקף משרה	<מלאה	72.7	44.4	33.3
	מלאה	76.5	64.3	20.0
שעות עבודת המתאם	< 02	75.0	50.0	8.3
	≥20	75.0	60.0	50.0
תמיכת ראש הרשות	נמוכה	100.0	80.0	57.1
	גבוהה	68.2	52.6	42.9
ישיבות וועדת היגוי	< 2	77.8	68.8	25.0
	≥2	66.7	25.0	33.3
השתתפות בפעילויות הרשת	< 9(חציון)	81.8	66.7	11.1
	≥9(חציון)	72.2	53.3	35.3
גודל אוכלוסייה	< 50000	73.3	46.2	14.3
	≥50000	78.6	72.7	41.7
מדד חברתי כלכלי	1-5	64.3	45.5	21.4
	6-10	86.7	69.2	33.3

זיווג

עיר ברשת	גודל	אשכול	ביקורת	גודל	אשכול
מודיעין עילית	60.0	1	ביתר עילית	44.9	1
רהט	58.7	2	חורה	18.3	2
אום אל פחם	28.1	2	סחנין	28.1	2
באקה אל גרביה	27.5	3	כפר ברה	3.3	3
מ.א גולן	15.1	3	מ.א עמק הירדן	12.4	5
בית שמש	94.1	3	נתיבות	29.5	3
מ.א נחל שורק	8.2	4	מ.א עמק לוד	14.4	5
ירוחם	8.8	4	מצפה רמון	5.0	4
קריית גת	49.4	4	דימונה	33.2	4

התפלגות הרשויות לפי נתונים סוציו דמוגרפיים נבחרים

	ערים ברשת	ערי זיווג בלבד	ערי השוואה
N	42	27	27
שכר ממוצע לשכירים בש"ח	8478	8593	8714
שכר ממוצע לעצמאיים בש"ח	9590	9687	9406
אחוז מרוויחים עד מינימום (%)	37.2	37.1	37.5
אחוז זכאים בגרות (%)	66.1	66.9	66.8
ממוצע תלמידים לכיתה (n)	24.8	25.0	25.0
צפיפות אוכלוסייה (נפשות/קמ"ר)	14204	11277	10958
גיל רכב ממוצע (שנים)	7.16	7.44	6.99

השוואה בין ערים החברות ברשת לערים אשר אינן חברות ברשת

	רשויות ברע"ב		רשויות לא ברע"ב	
	N	ממוצע (ס.ת)/ חציון± טווח בין רבעוני	N	ממוצע (ס.ת)/ חציון± טווח בין רבעוני
תוחלת חיים בלידה (שנים)	8	81.6 (2.90)	4	80.7 (1.51)
תוחלת חיים בגיל 65 (שנים)	8	20.1 (1.95)	4	19.4 (0.90)
פטירת תינוקות (שיעור ל – 1000 לידות חי) ^	18	2.3 ± 0.80	18	2.9 ± 1.80
יתר לחץ דם (שיעור ל 100 תושבים מבני 50-74)	6	29.1 (8.35)	4	38.8 (6.73)
פעילות גופנית (% העוסקים בפ"ג 50-74)	6	72.3 (8.18)	3	70.8 (10.56)
בתי"ס מקדמי בריאות (% מסך בתי"ס יסודיים)	22	32.8 (38.76)	21	20.1 (22.03)
תאונות דרכים (שיעור ל 1000 תושבים)	26	0.7 (0.45)	27	0.8 (0.69)
פניות ילדים למיון (שיעור ל 1000 ילדים 0-17)	21	730.9 (329.00)	22	804.9 (263.42)
שימושי קרקע לבריאות (% קרקע ברשות לבריאות) ^	17	0.1 ± 0.40	18	0.2 ± 0.30
מיחזור (אחוז מחזור מתוך פסולת מוצקה)	21	21.8 (11.92)	21	17.4 (11.08)
ציון השקיפות (לפי מדד השקיפות ברשויות מקומיות)	10	58.7 (14.35)*	12	45.9 (13.85)

השוואה בין ערים החברות ברשת לערים אשר אינן חברות ברשת

	רשויות ברע"ב		רשויות לא ברע"ב	
	N	%	N	%
יש התייחסות לאיכות חיים בדבר רה"ע	27	44.4	26	53.8
יש התייחסות לבריאות בדבר רה"ע	27	3.7	26	7.7
יש לרה"ע דף Facebook	27	59.3	27	55.6
ראש עיר מגיב לתושבים בדף ה Facebook	16	37.5	15	33.3

חיפוש באתר:
חיפוש ....
חיפוש מספר טלפון בעירייה
עיריית ירושלים | לאתר ת"ירות ירושלים >
שווה לחיות בירושלים
www.jerusalem.muni.il
דף הבית | תושבים | עסקים | מבקרים | העיר | העירייה | חינוך | שירותי העירייה | קהילה וחברה | תכנון ובנייה | תרבות ספורט ופנאי
שירותים
מידע
GIS
ארנונה
טפסים
תשלומים
בחרו שירות / מידע מהרשימה
חדש!
לתושבי העיר
חיסכו זמן והזמינו תור עכשיו
חסכו זמן והזמנו תור עכשיו >
ירושלים בשבילכם
דבר ראש העיר
ברוכים הבאים לאתר האינטרנט המחודש של עיריית ירושלים.להמשך...
אפליקציית "ירושלמי"
השביתה נמשכת: אלפי ירושלמ...
29/1/2017
אלפי ירושלמים מפגינים בשעה זו מול ישיבת הממשלה במחאה על כך שמשרד האוצר טרם העביר...
העירייה
מיום א': שירותי העירייה יושבתו...
28/1/2017
ממחר שביתה בירושלים: בשל העובדה שמשרד האוצר טרם העביר את התקציב לעיר לשנת...
העירייה
צפו: עובדים מהנשמה – מאחור...
22/1/2017
פרויקט מיוחד מביא לכם את
העירייה
<<לכתבה הבאה
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
השביתה מחריפה: צהרונים יבוטלו, הלימודים בעל יסודי מ-00: ..
29/1/2017
מטה המאבק למען ירושלים החליט הערב להחריף את השביתה בעיר בשל אי

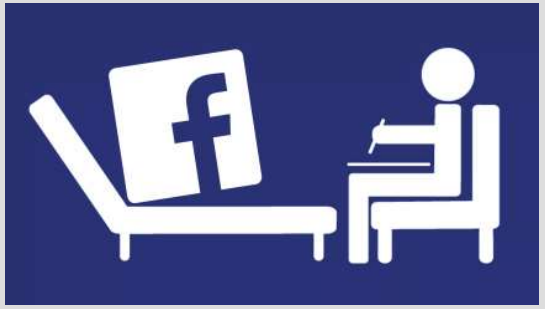

השוואה בין ערים החברות ברשת לערים אשר אינן חברות ברשת

	רשויות ברע"ב		רשויות לא ברע"ב	
	N	%	N	%
אתר האינטרנט של הרשות				
פרוטוקול ישיבות מועצת העיר מופיע באתר	27	88.9	27	81.5
התקציב העירוני מופיע באתר	27	66.7	27	44.4
ישנה לשונית בריאות באתר	27	48.1	26	*11.5
ישנה התייחסות לבריאות באתר	27	63.0	27	44.4
יש סקר לתושבים דרך האתר	27	7.4	27	11.1
ניתן לפנות לעירייה דרך האתר	27	77.8	27	81.5
דף הפייסבוק של הרשות				
יש לרשות דף FB	27	88.9	27	74.1
הרשות מגיבה לשאלות התושב בעמוד ה FB שלה	26	45.8	21	45.0
ישנה התייחסות לבריאות ב FB של הרשות	24	54.2	20	70.0

מנהרת הזמן.....

	כל הערים		מזווג N=12		2013	
	2003 N=18	2013 N=31	2003	2013	מילאו שאלון ב- 2003 N=12	לא מילאו שאלון ב- 2003 N=19
יניות בורית	(3.03) 6.2	(2.76) 5.3	(2.51) 6.5	(2.23) 7.0	(2.28) 6.98	**(2.52) 4.19
הול עיר יאה	(2.27) 6.0	(2.00) 6.5	(2.24) 6.3	(2.04) 7.0	(2.09) 7.0	(1.90) 6.20
יתוף שבים	(1.73) 8.1	(2.19) 8.2	(1.82) 8.3	(2.07) 8.4	(2.12) 8.4	(2.29) 8.1

Israel Healthy Cities Network
- English website -

רשת ערים בריאות בישראל

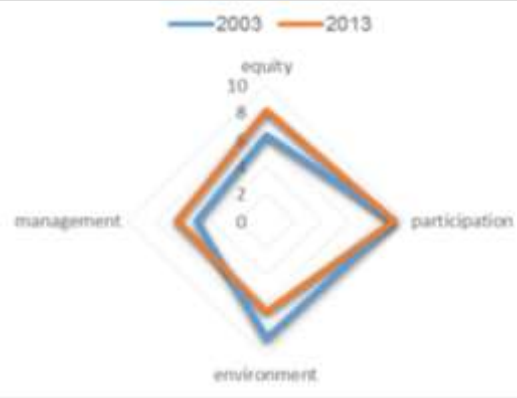

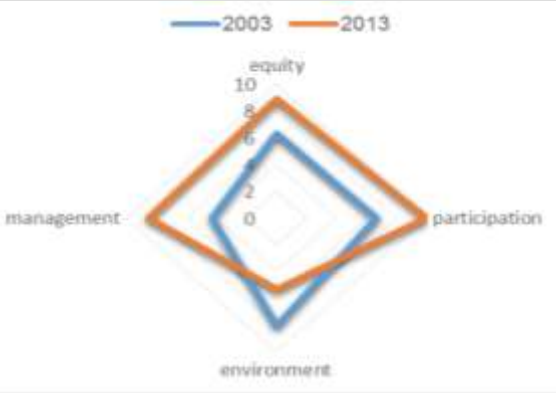

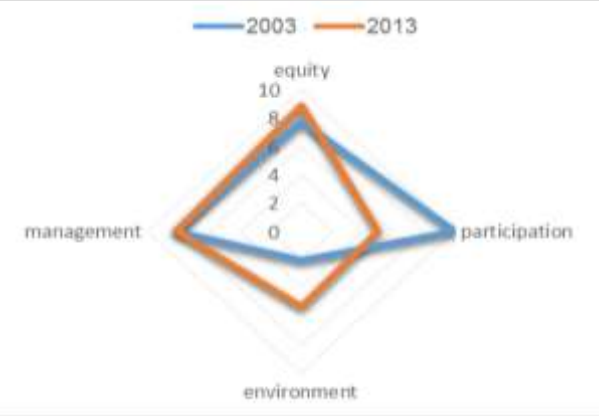

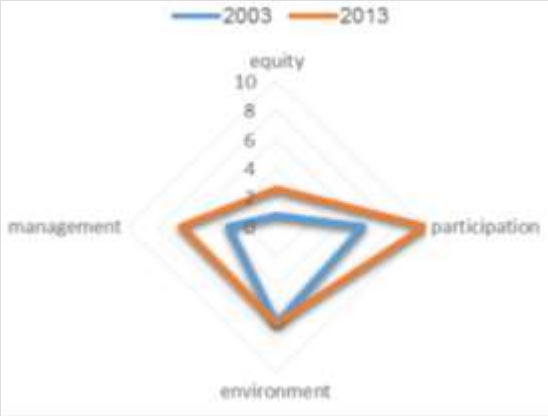

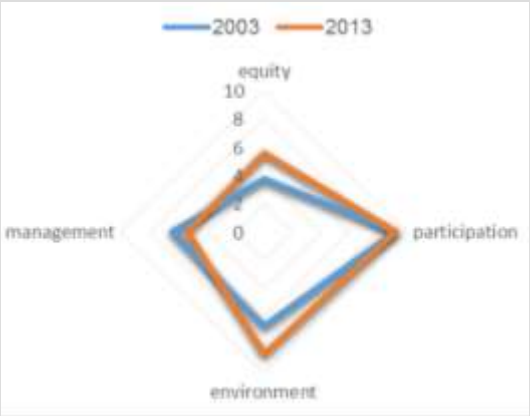

מתאמי הבריאות

- 54% מהמתאמים מעריכים את העיר שלהם כ"עיר בריאה".
- 79% מהמתאמים מאמינים כי אם יפעלו לפי עקרונות העיר הבריאה הם יביאו לשינוי בעיר שלהם.

Israel Healthy Cities Network
- English website -

רשת ערים בריאות בישראל

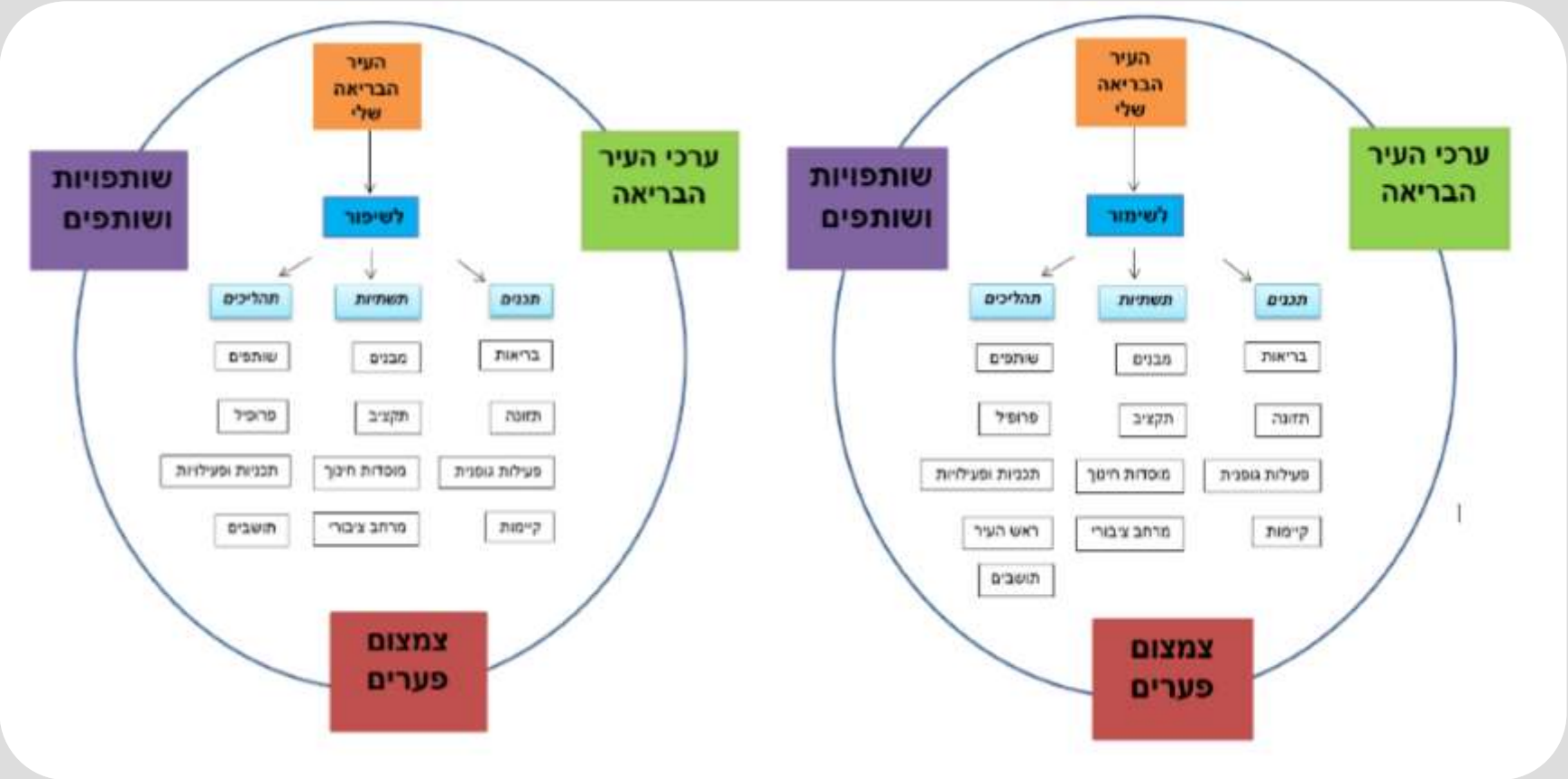

Israel Healthy Cities Network
- English website -

רשת ערים בריאות בישראל

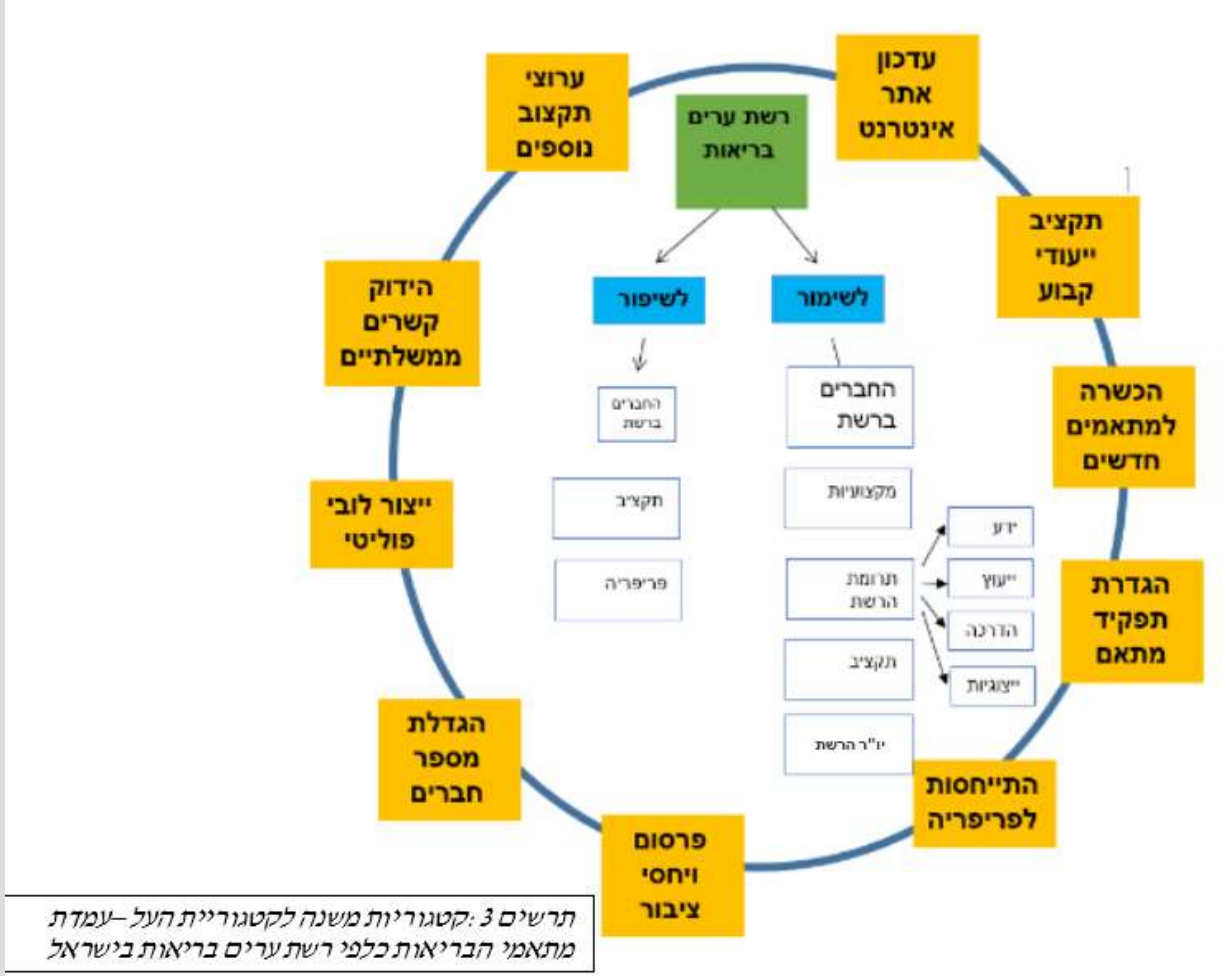

תרשים 3: קטגוריות משנה לקטגוריית העל – עמדת מתאמי הבריאות כלפי רשת ערים בריאות בישראל

מסקנות לרשת:

- ישנה התפתחות של הרשת מבחינת מספר הרשויות החברות בה אך ישנה שונות בין הערים החברות ברשת מבחינת תהליכים ומבנים הקיימים בה.
- הרשת עומדת בכל תנאי הסף של הרשת האירופית מלבד במדד הכנת הפרופיל העירוני אך בעיה זו נצפתה בשאר ערי הדגל החברות ברשת האירופית.
- מתאמי הבריאות מאמינים בעקרונות עליהן מושתת הרשת הישראלית אך דורשות יותר נראות, תקצוב ונהלים ברורים יותר .
- לא נצפתה עדות מספקת במחקר זה להצביע על יתרון משמעותי לחברות ברשת ערים בריאות על פני הערים שהושוו אליהן, אך נצפתה מגמה ליתרון זה.
- יש צורך לחזק את המחויבות הפוליטית של ראשי הרשויות ליישום העקרונות והאסטרטגיות של העיר הבריאה.

מסקנות לרשויות:

- הטרוגניות הערים החברות ברשת דורשת התייחסות ייחודית לכל רשות בנפרד ולכן יש לחקור כל עיר בנפרד ולהשוות אותה לתוצאות הקודמות שלה. המחקר האיכותני עוזר להבנת תהליכים עירוניים וכן את חוזקות מתאמי הבריאות והחסמים העומדים בדרכם.
- שעות עבודת המתאם, מספר מפגשים של וועדת ההיגוי העירונית והשתתפות המתאם בפעילויות הרשת מעלות את רמת ביצוע הערים החברות ברשת.
- לא נצפתה התקדמות במדדי הערים החברות ברשת כאשר נלקח הממוצע של הערים, אך בהסתכלות פרטנית בכל עיר ניתן לראות הבדל בין ערים אשר חלה לגביהן התקדמות, נסיגה או שנשארו ללא שינוי בין שתי נקודות הזמן בה חלו המחקרים.
- רוב הרשויות החברות ברשת עדיין עובדות בצורה של הפעלת תכניות ופעילויות ולא מגבשות תכנית אב מפורטת או תכנית אסטרטגית לניהול עיר בריאה.

המלצות:

- מאחר וערים החברות ברשת אמורות לתת דיווח שנתי לרשת יש לשקול צורת דיווח יעילה, קצרה ופשוטה למתאמים המשקפת את השונות ברשויות השונות.
- יש להסביר למתאמים את החשיבות בביצוע הפרופיל העירוני אך מצד שני יש לעשות תהליך הערכה על היעילות של ביצוע הפרופיל.
- לפעול להעלאת מודעות הציבור ונבחריו לקיומה ופועלה של הרשת ברמה הארצית והמקומית.
- יש לשאוף ולפעול להשתתפות מירבית של המתאמים בפעילויות הרשת.
- על מנת להעלות את היעילות של החברות ברשת רצוי כי בכל רשות וועדת ההיגוי העירונית לבריאות תיפגש לכל הפחות פעמיים בשנה , יתאפשר למתאם לצאת לכל פעילויות הרשת, על מתאמי הבריאות להקדיש לפחות 20 ש"ש לתיאום עיר בריאה.

המלצות:

- המתאמים מבקשים משרד ונהלים ברורים לרשת, תקציבים ממשרד הבריאות וכן פרסום לרשת הארצית. מומלץ להיעזר ביועץ לענייני שיווק ותקשורת על מנת לבחון דרכים למתג את הרשת.
- יש לסייע למתאמים בבניית תכנית אסטרטגית מסודרת לפי הנתונים אשר יש בידי הרשויות.
- יש לשלב את ראשי הערים בעשייה של העיר הבריאה על מנת לחזק את המחויבות שלהם.
- יש להעמיק במחקר על המגמה שנצפתה על הערך המוסף של חברות ברשת ערים בריאות למתאמי הבריאות ולתושבי הרשויות שברשת.
- .

DANKE
MERCI
SHUKRAN
DOH JE
Bedankt
SPASIBO
Efharisto
תודה
Thank you
Grazie
Tak
Avala
Arigato
Gràcies
OBRIGADO
Dêkuji
© NOGAMOON

פינת מי
שלא הבין